

دانشکده طب سنتی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی

رساله

جهت دریافت درجه دکترای تخصصی Ph.D. طب سنتی

عنوان

بررسی اثر ماءالعسل مرکب بر علائم بالینی آسم کودکان ۶ - ۱۶ سال

اساتید راهنما

دکتر رسول چوپانی

دکتر سعید صدر

اساتید مشاور

دکتر محمود مصدق

دکتر هومن بیات

نگارش

دکتر شهپر کاوه

چکیده فارسی

عنوان: بررسی اثر ماءالعسل مرکب بر علائم بالینی آسم کودکان ۶ - ۱۶ سال.

هدف: آسم یک بیماری التهابی مزمن راه‌های هوایی است که شیوع آن در حال افزایش است و اثرات نامطلوبی بر کیفیت زندگی بیماران می‌گذارد. علی‌رغم تلاش‌های فراوان، در حال حاضر درمانی قطعی و بدون عارضه برای مبتلایان به آسم وجود ندارد، از این‌رو امروزه تمایل بیشتری به استفاده از درمان‌های مکمل و جایگزین در درمان آسم پیدا شده است. در کتب طب سنتی ایران، علائم بیماری ربو بلغمی تا حدود زیادی با علائم آسم همخوانی دارد. یکی از درمان‌های پیشنهاد شده و معمول برای ربو بلغمی در طب سنتی ایران، استفاده از ماءالعسل مرکب است. هدف از این مطالعه بررسی اثربخشی ماءالعسل مرکب در درمان کودکان مبتلا به آسم خفیف تا متوسط است.

روش اجرا: مطالعه به صورت کارآزمایی بالینی تصادفی انجام گرفت و ۸۰ بیمار مبتلا به آسم خفیف تا متوسط ۶ تا ۱۶ سال، به دو گروه ۴۰ نفره تجربی و شاهد تقسیم شدند. هر دو گروه تحت درمان کلاسیک آسم با استفاده از اسپری فلوتیکازون ۵۰ میکروگرم ۲ پاف هر ۱۲ ساعت قرار گرفتند. همچنین اسپری سالبوتامول در اختیار بیماران قرار داده شد تا در صورت تشدید علائم به صورت کوتاه مدت استفاده شود. گروه تجربی علاوه بر دریافت درمان معمول مذکور ماءالعسل مرکب (شامل عسل، زنجبیل، دارچین، زعفران، هل و خولنجان) نیز دریافت کردند. میزان مصرف ماءالعسل مرکب ۵ سی‌سی در یک فنجان آب ولرم با حجم ۱۰۰ سی‌سی، سه بار در روز تجویز شد. برای هر دو گروه پرسشنامه کنترل آسم (ACQ)، فرم عوارض دارویی و چک‌لیست برخی از علائم مزاجی که می‌توانست تحت تأثیر این بیماری قرار گیرد، قبل و بعد از مداخله تکمیل شد.

یافته‌ها: هفتاد و دو بیمار دوره ۸ هفته‌ی درمان را کامل کردند. در انتهای مطالعه همه متغیرها در دو گروه تجربی و شاهد تفاوت معنی‌داری داشت. همه متغیرها به جز FEV_1 بین دو گروه تجربی و شاهد تفاوت معنی‌داری داشت ($P < 0.05$). FEV_1 بعد از اتمام مداخله در هر دو گروه افزایش معنی‌داری داشت ($P < 0.05$), اما تفاوت آن بین دو گروه معنی‌دار نبود. در انتهای مطالعه هیچ عارضه جانبی از ماءالعسل مرکب گزارش نشد.

نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان داد که فرآورده ماءالعسل مرکب می‌تواند به عنوان یک داروی مکمل و بی‌خطر در درمان آسم خفیف تا متوسط کودکان مبتلا به آسم مؤثر باشد.

واژگان کلیدی: آسم، ماءالعسل مرکب، طب سنتی ایران، پرسشنامه کنترل آسم.

Abstract

Title: The efficacy of Compound honey syrup on clinical manifestation of the pediatric asthma

Background and aims: Asthma is a common chronic inflammatory airway disorder that is on the rise and adversely affects the quality of life of the affected individual. Ongoing efforts to find a safe way of managing asthma without any side effects were not successful. It is now more common to use complementary and alternative medicines in the treatment of asthma. In the main text of Iranian traditional medicine (ITM), "*Rave balghami*" is a disease that is similar to the definition and symptoms of asthma. The use of compound honey syrup in asthma is common in ITM.

The aim of this study was to evaluate the efficacy and safety of compound honey syrup in the treatment of mild-to-moderate asthma in children.

Materials and Methods: The study was a randomized clinical trial that was conducted on 80 patients with mild – moderate asthma assigned to 2 groups (in each group $n = 40$) for 8 weeks. Control and experimental groups received classical treatment of asthma with Fluticasone spray and in case of worsening of symptoms; Salbutamol spray was used for short term. The experimental group also received compound honey syrup (the combination of honey and an extract of 5 medicinal plants: ginger, cinnamon, saffron, cardamom and galangal). Asthma Control Questionnaire (ACQ) items and total scores of ACQ were evaluated before and after treatment.

Results: To this end, 72 patients completed this study. There was no significant difference between the experimental and the control groups in baseline data such as age, sex, Body Mass Index (BMI), ACQ items and ACQ scores. Total scores and all items of ACQ except FEV₁% were significant between the 2 groups ($P < 0.05$). No serious adverse effects were observed in the two groups.

Conclusion: The results of this study reveal that compound honey syrup can be a safe and effective complementary drug for the treatment of pediatric asthma.

Keywords: Asthma; compound honey syrup; Iranian traditional medicine; Asthma Control Questionnaire.